

Úvodní slovo:

Vážené dámy a pánové, vážení hosté, drazí přátelé,
scházíme se dnes, abychom si připomněli události, které se odehrály před půl stoletím a jejichž dopad cítíme dodnes. Jsme pamětníci tehdejšího dění a jsme účastníci dění dnešního. Vážení přátelé, nejprve mi dovoluňte malou a zdánlivě nesouvisející osobní vzpomínku. Před lety jsme s našimi vnuky - bylo jim tehdy asi 12 let - navštívili jedno z větších hraničních opevnění. Při komentované prohlídce mi ten menší nadšeně povídá - dědo, tady se bojovalo s Němci! A já mu musel říci, že tady nepadl ani výstřel. Ten prcek si to srovnal v hlavě a řekl - to jsme my Češi pěkný zbabělci. Tak jsem mu řekl, že to není tak docela pravda, že to byla práce našich politiků a že přesto desetitisíce vlastenců bojovalo se zbraní v ruce, ale i bez ní. Řekl jsem mu, že můj pradědeček bojoval v I. sv. válce za vznik naší republiky jako legionář, že můj otec - tedy jeho pradědeček - bojoval za existenci naší republiky v II. sv. v. na západní frontě. A ten můj vnuček tehdy pronesl památnou větu - Dědo, tak to jsem z dobré rodiny!

Proč vám tohle povídám? Proto, abyste si vy sami uvědomili, že vaše děti, vaši vnuci a vnučky a jejich potomci díky vám a vašemu osobnímu postoji pocházejí z velmi dobrých rodin a to je to, na co můžete být oprávněně hrdí a to je to, proč oni mohou být pyšní na své předky.

Je ovšem skutečností, že moji předci se úplně stejně jako vy za své činy nedočkali pražádné odměny. Praděda, venkovský zedník, po roce 48 přišel o všechny tvrdě vydřené peníze, které šetřil na stáří, otec skončil dokonce v kriminále. Tehdy vládnoucí politici věděli, co činí. Ani vy jste se doposud nedočkali sebemenšího ocenění, tím méně odškodnění což po více než čtvrtstoletí svobody působí velmi zvláštně. Politici po roce 89 se k vám chovali v naprosté většině stejně, jako ti před listopadem. Jsem hluboce přesvědčen, že tehdy i teď nejde a nešlo o nic jiného, než o charakter a morálku. A uvědomte si, že v tomto vidění světa vůbec nejde o vás jako o jednotlivce, tady jde o myšlenky a postoje, které představujete. A zamyslete se, jestli vám někdo vyčítá, že jste leckterí byli řadovými členy KSČ, pak se ptám, jak tito kritici a soudci přistupovali a přistupují dodnes k bývalým i nynějším stranickým komunistickým špičkám a jejich pohrobkům. Jestli vám dnes někdo vyčítá (a nevím, zda oprávněně či nikoli), že je někdo z vás veden ve spisech StB, pak se ptám, co tito odvážní kritici učinili s těmi, kteří tyto spisy zakládali, agenty úkolovali a pak realizovali opatření vedoucí přesně k tomu, co tak důvěrně známe z vlastních životů. Tihle lidé slovy nešetří, skutky však nekonají.

Všichni víme, jak se tohle řešilo - prostě nijak. V armádě politrucci a kontráši prošli jakýmsi atestacemi, rekvalifikacemi, „uklidili“ se do nejrůznějších odborných a jazykových kurzů, aby pak jako kvalifikovaní odborníci nastoupili na různé posty. Všichni víme, že prominenti z HPS a VKR, kteří z armády odešli, právě díky těmto „manévřům“ odcházeli se statisícovými částkami za odchodné a nikdo jim nezkřivil ani vlas. A řada z nich dodnes huláká cosi o čistkách a nespravedlnostech.

Tady si dovoluňte opět malou odbočku. Jistě jste zaregistrovali, že po vyhození z armády nebyl nikdo z nás povolán na tzv. vojenské cvičení. Soudruzi se vás tak báli, že si nedovolili komukoli z vás svěřit zbraň. Této zvláštní pozornosti se dočkali před námi jen pětépáci. Ale je to opět dokladem toho, že jsme pro ně byli živým nebezpečím, že naše postoje pro ně byly skutečně nepochopitelné a neuchopitelné. Obávám se, že pro leckterého politika ale i vojáka je tomu tak dodnes, proto se provozují ty rituální tanečky okolo vašeho odškodnění. Zde musím konstatovat, že málo věcí je perverznějších než oběť vydávat za pachatele.

Tak s tím se musíme nějak srovnat, i když nevím jak a proč. Ale slibuji vám, že v boji za odškodnění - i když v našem věku již jen sotva symbolickému - neustanu. Jsem hluboce přesvědčen, že si to jeden každý z vás zaslouží. Především však hodlám stále na naši existenci a skutky upozorňovat. Pro řadu lidí jsme a zůstaneme jejich černým svědomím, a dokud oni své skutky neodčiní, pak to tak zůstane.

Vloni jsem vám na posledním setkání řekl, že v Polsku snižují starobní důchody příslušníkům komunistických bezpečnostních služeb na výši celostátního průměru a ledaskomu se to zdálo směšné. Pokud to ovšem položíte na jednu misku vah a na druhou položíte loňské rozhodnutí českého parlamentu, který zamítl o něco málo zvýšit důchody právě vám, pak už to tak směšné není. A přidám novinku - teď budou Poláci komunistickým plukovníkům a generálům politických a bezpečnostních složek z dob totality snižovat či odebírat hodnosti. Nezdá se mi to Polsko vůbec nijak směšné.

Tolik jsem vám chtěl říci úvodem - považuji srpen 68 za ostudnou kapitolu naší historie napsanou našimi politiky, ale i leckterými vojáky, jejíž dopady pocítujeme ještě dnes.